

РЕШЕНИЕ

№ 3076

гр. София, 09.05.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 52 състав,
в публично заседание на 10.04.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Силвия Димитрова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **11555** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от АПК, вр. чл.24 ЗГР.

Образувано е на основание на основание разпореждане от 24.11.2023 г., постановено по адм. д. №9383/2023 г. на АССГ, с което е разделено производството, като жалбата на В. П. Н. срещу отказ №006/06.04.2023 г. на Кметския наместник на Кметство [населено място], [община] е отделена за разглеждане в отделно производство. С оспореното писмо е отказано издаването на удостоверение за наследници на Н. К. Л., б.ж. на [населено място], общ. М., починала 1949 г.

В жалбата се твърди, че кметския наместник не е изпълнил служебните си задължения по чл.36 АПК да събере служебно всички доказателства относно преките наследници на Н. К. Л. /Н. И. У./, включително въз основа на регистрите на актовете за гражданско състояние на преките наследници на общия наследодател. Според оспорващата Кметския наместник се е ограничил само до извършване на справка от НБД „Население“, като не е събрал информация от останалите регистри. Твърди се, че с оглед датата на смъртта на наследодателя – 01.07.1949 г., същата е подлежала на вписване в регистъра на населението и за нея е съставен акт за смърт, поради което кметския наместник е бил длъжен да издаде исканото удостоверение. По тези съображения, поддържани и в съдебно заседание от процесуалния представител на оспорващата адв. Клеоника А. от САК се иска отмяна на оспорения отказ, като ответникът бъде задължен да издаде исканото удостоверение за наследници. Претендира се присъждане на разноски.

Ответникът, Кметския наместник на кметско наместничество [населено място], общ.

М. лично и чрез процесуалния си представител адв. Б. Ц. от АК – М., оспорва жалбата с доводи за нейната неоснователност. Заявява, че исканото удостоверение за наследници не е било издадено, тъй като не е имало данни за много от наследниците. Но и след подаване на жалбата е продължила да издирва данни за наследниците, като към датата на устните състезания са останали ненамерени данни само за един от наследниците. При липса на данни за смърт на този наследник удостоверението не би могло да бъде издадено. По тези съображения се иска жалбата да бъде отхвърлена и да се присъдят направените разноски.

По делото са събрани писмени доказателства. Приложено е заверено копие от образуваната административна преписка.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното:

От приложените към административната преписка доказателства е видно, че на 22.03.2023 г. оспорващата е депозирала до Кметския наместник на кметско наместничество [населено място], общ. М. искане за издаване на удостоверение за наследници на Н. К. Л., родена на 11.03.1861 г., починала на 01.04.1949 г. В искането е посочено, че същата е оставила наследници по закон Е. К. Я. – дъщеря, с ЕГН [ЕГН], починала през 1993 г. и Б. К. Ч. – син, без данни за раждане/ЕГН и смърт. По подаденото искане от Кметския наместник е направена справка в регистрите по гражданско състояние на [населено място] и е установено, че лицето Н. К. Л. е починала с имена Н. И. У. на 01.07.1949 г. в [населено място], съгласно Акт за смърт №16/02.07.1949 г. със семейно положение вдовица. Към преписката са приложени заверено копие откритите актове за гражданско състояние. Установено е, че след смъртта си същата е оставила шестима наследника, като за двама от тях не са налице пълни данни. За А. К. е установено от акт за раждане, че е родена на 01.02.1899 г., но не са установени данни за семейно положение, деца, дата на смърт. По отношение на М., видяна в запис от НБД на друг наследник, а именно В. К. като нейна сестра, липсват данни за дата на раждане и майка. Поради липсата на данни за тези наследници с оспореното в настоящото производство писмо №006/06.04.2023 г. В. Н. е уведомена, че исканото удостоверение за наследници не може да бъде издадено. В писмото е посочено, че съгласно чл.11 и чл.12 от Наредба РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. за издаване на удостоверения въз основа на Регистъра на населението в удостоверението следва да се впишат всички живи и починали наследници, определени съгласно Закона за наследството.

Писмото е изпратено на заявителя и е получено от нея на 25.08.2023 г.

След подаване на жалбата срещу това писмо Кметския наместник е продължил да издирва данни за наследниците, което се установява от представените в хода на съдебното производство доказателства и представения проект на удостоверение за наследници. Видно е, че към датата на проведеното първо съдебно заседание – 14.02.2024 г., само за един от наследниците не са били налични данни, а именно за В., която е дъщеря на един от синовете на общата наследодателка А. И. Лацов. В тази връзка от съда е изискана справка с данни от НБД и регистрите за населението от [община], от където е постъпил отговор, че в архива на общинската администрация е намерен акт за раждане, заверено копие от който е представено по делото. Данни за смъртта ѝ липсват.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Оспореното писмо е индивидуален административен акт по смисъла на чл.21 ал.3 от АПК, тъй като с него се отказва издаването на документ от значение за признаване или упражняване на права и задължения. Съгласно нормата на §8 от ПЗР на АПК уредените в кодекса производства за издаване на индивидуални административни актове и тяхното обжалване по административен и съдебен ред се прилагат и при извършването на административни услуги, както и при обжалването на отказите за извършването им, освен ако в специален закон е предвидено друго. Съгласно §5 от ПЗР на Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението, издадена на основание чл.24, ал.2 от Закона за гражданската регистрация /§6 ПЗР/ за неуредени въпроси във връзка с издаването на удостоверения въз основа на регистъра на населението се прилагат разпоредбите на АПК. Следователно, жалбата е насочена срещу отказ за извършване на административна услуга, който отказ е обективиран в оспорения акт. Оспорващата е страна в производството по издаването на този административен акт и според заявеното от нея отказът непосредствено засяга нейни права и законни интереси.

Жалбата е депозирана в законоустановения в чл.149, ал.1 АПК срок, доколкото оспорения отказ е получен от жалбоподателя на 25.08.2023 г., а жалбата е подадена на 01.09.2023 г. Спазени са изискванията на закона и същата е надлежна страна, поради което жалбата е процесуално ДОПУСТИМА. Разгледана по същество, настоящият съдебен състав счита, че същата е и ОСНОВАТЕЛНА.

Съгласно изричната разпоредба на чл.168, ал.1 АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен, въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт, на всички основания по чл.146 АПК, като съгласно ал.2 на същия член съдът обявява нищожността на акта, дори да липсва искане за това.

Съдът счита, че оспореният отказ е издаден от компетентен орган. Съгласно чл.4, ал.3 от Закона за гражданската регистрация Кметовете на общините са отговорни за гражданската регистрация на територията на общината, като въз основа на регистъра на населението общинската администрация издава удостоверения /чл. 24, ал. 1 ЗГР/. По смисъла на чл. 2, ал. 1 на Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012г. „удостоверения въз основа на регистъра на населението се издават от кмета на общината, на района или на кметството или от определени от тях длъжностни лица от общинската администрация“. С оглед на това и функциите, които са предоставени на Кмета на общината по смисъла на чл.35, ал.3 ЗГР - длъжностно лице по гражданското състояние на територията на общината, той може да ги възлага с писмена заповед на кметовете на райони и кметства и кметските заместници в населените места, в които се поддържат регистри на актове за гражданско състояние, и на други длъжностни лица от общинската администрация. С оглед изложеното съдът намира, че оспореното писмо е издадено от компетентен орган – кметския заместник на [населено място], общ. М..

Формално е спазена установената форма, като актът е издаден в писмена форма и съдържа изискуемите от разпоредбата на чл.59, ал.2 АПК реквизити. Като мотиви за отказа е посочено, че липсват данни за двама от установените наследници. Съдът намира, че така изложеното фактическо основание не може да се обуслови еднозначно изводът за отказ да бъде издадено удостоверение за наследници. Освен това отказът е постановен при допуснати съществени процесуални нарушения, ограничаващи

правото на защита на лицето - заявител, доколкото за изясняване на действително осъществилата се фактическа обстановка не са изискани допълнително доказателства, в съответствие с принципа за служебното начало /чл. 9, ал. 2, чл. 35-36 АПК/. Това е така, тъй като с оглед предприетите действия от страна на ответника в хода на процеса са събрани необходимите данни за един от наследниците, и част от изискуемите такива за другия наследник. Поради това и при констатирано противоречие с материалния закон и неговата цел, отказът подлежи на отмяна по смисъла на чл.168, ал.1, вр. чл. 146, т. 3-5 АПК.

Съгласно чл.1, ал.3 ЗГР гражданската регистрация включва съвкупност от данни за едно лице, които го отличават от другите лица в обществото и в семейството му, в качеството на носител на субективни права като име, гражданство, семейно положение, родство, постоянен адрес и др., като за физическите лица в Република България се основава на данните в актовете за тяхното гражданско състояние и на данните в други актове, посочени в закон /чл. 2, ал. 1 ЗГР/. При това получаването на информация за едно физическо лице, включително и за неговите наследници, се извършва въз основа на Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението (ЕСГРАОН), представляваща национална система за гражданска регистрация на физическите лица в Република България и източник на лични данни за тях /чл. 100 ЗГР/. Функциите на ЕСГРАОН са: 1. създаване и поддържане на регистри на актове за гражданско състояние; 2. създаване и поддържане на Национален електронен регистър на актове за гражданско състояние; 3. създаване и поддържане на регистър на населението в електронен вид и който формира Национална база данни „Население“ /чл.22, ал.1 ЗГР/; 4. еталонодържател за уникалния административен идентификатор на физическите лица - ЕГН, и създаване и поддържане на регистъра на единните граждански номера; 5. създаване и поддържане на националния класификатор на настоящите и постоянните адреси в Република България; 6. осигуряване на информационно и административно обслужване на законодателната, изпълнителната и съдебната власт /чл. 101 ЗГР/.

По смисъла на чл.9 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. за удостоверяване на наследниците по закон на починало лице се издава „Удостоверение за наследници по образец“, което, както бе посочено по-горе, се осъществява от длъжностното лице по гражданското състояние в общината или района. Производството по издаването на удостоверения за наследници стартира по заявление на наследниците на лицата, за които се отнася, както и на трети лица, когато са им необходими за изпълнение на техни законоустановени правомощия или когато същите са изрично упълномощени с нотариално заверено пълномощно от лицата по чл.5, ал.1 Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. В този смисъл заявлението за издаване на удостоверение за наследници е входирано от наследник на починалия П. И. П., който е син на починалата Е. К. Я., дъщеря на Н. И. У. – от правнучка на наследодателката.

Съгласно чл.10, ал.1 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г., удостоверение за наследници се издава само за лица, които към датата на смъртта си са подлежали на вписване в регистъра на населението и за които има съставен акт за смърт. Безспорно в случая се установи, че по отношение на Н. И. У. тези обстоятелства са били налице.

Съгласно чл.11, ал.2 от Наредбата за определяне на наследниците по закон длъжностното лице прави пълна проверка в регистъра на населението, а когато е необходимо, и в регистрите на актовете за гражданско състояние. Чл.12, ал.2 предвижда, че в удостоверението се попълват всички данни за наследодателя и

наследниците, включени в образеца. В случая съдът намира, че по отношение на установената като наследник В. А., не е извършена дължимата пълна проверка, тъй като не са предприети всички действия за изясняване на фактите и обстоятелствата от значение за случая, като не са извършени необходимите справки за установяването им. Следователно не са спазени изискванията на чл.35 и чл.36 АПК, при което актът се явява издаден при неизяснена фактическа обстановка. В подкрепа на този извод е установеното в хода на съдебното производство, а именно представения акт за раждането ѝ. Предвид това съдът приема, че след като вече са налице някакви данни за нея, то при извършване на последваща задълбочена проверка биха могли да се открият и останалите необходими данни за вписването ѝ в удостоверението за наследници.

С оглед гореизложеното, настоящият състав намира, че постановеният отказ е издаден при съществено нарушение изискванията на чл.35 от АПК, който предписва индивидуалният административен акт да бъде издаден след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая и се обсъдят обясненията и възраженията на заинтересованите граждани и организации, ако такива са дадени, съответно направени. Административният орган е подбрал формално и прибързано е издал своя акт, както в противоречие с материалния закон, така и при допуснати съществени процесуални нарушения. С оглед на това отказът следва да бъде отменен и преписката следва да бъде върната на административния орган за ново произнасяне след изясняване на фактите и обстоятелствата от значение за спора и при анализ на приложимите материални норми.

При новото произнасяне следва да бъде извършена преценка за данните по чл.11, ал.2 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г., като бъдат изисквани удостоверяващите ги писмените доказателства. Административният орган следва на база представения в хода на съдебното производство акт за раждане на В. А. да направи опит да установи дали същата е жива или е починала, като в случай че е починала да издири акта за нейната смърт и евентуалните ѝ наследници, като и дали същото лице е вписано в регистъра на населението. В тази връзка съдът приема, че изискването на чл.10, ал.1 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. е относимо и към подлежащите на вписване в удостоверението за наследници такива. Т.е., че в същото следва да бъдат вписани като наследници лицата, които са идентифицирани и които са били вписани в регистъра на населението. В случай, че по отношение на лицето В. А. се установи, че не може да бъде установено, че е починала, същата следва да бъде вписана в удостоверението за наследници с датата на раждането ѝ.

При този изход на делото основателно се явява своевременно направеното от процесуалния представител на оспорващата искане за присъждане на направените от нея разноски. От доказателствата по делото се установява, че същата е заплатила държавна такса от 10 лева и 1000 лева адвокатско възнаграждение, платено в брой, видно от приложения договор за правна защита и съдействие. Предвид това [община], като ЮЛ, чийто ораг е издал отменения акт, следва да бъде осъдена да заплати на оспорващата деловодни разноски в общ размер от 1010 лева.

Водим от гореизложеното и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, чл. 173, ал. 2 АПК и чл. 174 АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 52-и състав,

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Отказ на Кметския наместник на кметско наместничество [населено място], [община], обективиран в писмо №006/06.04.2023 г. да издаде удостоверение за наследници на Н. К. Л. /Н. И. У./, б. ж. на [населено място], общ. М., родена на 11.03.1861 г., починала на 01.07.1949 г.

ВРЪЩА преписката на Кметския наместник на кметско наместничество [населено място], [община] за ново произнасяне по подаденото от В. П. Н. от [населено място] заявление за издаване на удостоверение за наследници на Н. К. Л. вх. №43/22.03.2023 г. съобразно задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото решение.

ОПРЕДЕЛЯ едномесечен срок за произнасяне от ответника, считано от датата на влизане в сила на настоящото съдебно решение.

ОСЪЖДА [община] да заплати на В. П. Н. от [населено място] деловодни разноски в размер на 1010 /хиляда и сто/ лева.

Решението подлежи на обжалване пред ВАС в 14-дневен срок от уведомяване на страните, на които на основание чл.138, ал.3 АПК да се изпрати препис от същото.

СЪДИЯ: